

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О. Б. Жильцов

«13» 01 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зарубіжна література XX – XXI ст.

галузь знань: Гуманітарні науки

спеціальність: 035 Філологія

спеціалізація: 035.04 Германські мови і літератури (переклад включно)

освітня програма: Мова і література (англійська)

освітній рівень: другий (магістерський)

Київ – 2021

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Проголосовано: 30.04/21
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)

« » 20 21 р.

Розробник: *Ю.І.Ковбасенко*, професор кафедри світової літератури,
кандидат філологічних наук.

Викладачі: *Ю.І.Ковбасенко*, професор кафедри світової літератури,
кандидат філологічних наук.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри світової літератури

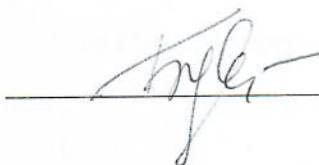
Протокол від 13 лютого 2019 року № 2

Завідувач кафедри

 (проф. Ю.І. Ковбасенко)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми
_____ 2019 р.

Гарант освітньої програми

 (проф. Буніятова І.Р.)

Робочу програму перевірено
_____ 2019 р.

Заступник директора Інституту філології
з науково-методичної та навчальної роботи

 (Зяць Л.І.)

Пролонговано:

на 20/19/2020 н.р. / *Ю.І. Ковбасенко* / «15» 01 2020 р., протокол № 5

на 20/20/21 н.р. / *Ю.І. Ковбасенко* / «13» 01 2021 р., протокол № 6

на 20 /20 н.р. _____ «__» ____ 20__ р., протокол №__

на 20 /20 н.р. _____ «__» ____ 20__ р., протокол №__

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни
2. Мета та завдання навчальної дисципліни
3. Результати навчання за дисципліною
4. Структура навчальної дисципліни
5. Програма навчальної дисципліни
6. Контроль навчальних досягнень
7. Навчально-методична картка дисципліни
8. Рекомендовані джерела

Основні

Додаткові.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Зарубіжна література ХХ-ХХІ ст.		
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	2/60	2/60
Курс	5	5
Семестр	10	10
Кількість змістових модулів з розподілом	2	2
Обсяг кредитів	2	2
Обсяг годин, у тому числі:	60	60
Аудиторні	12	8
Модульний контроль	2	-
Семестровий контроль	30	30
Самостійна робота	16	22
Форма семестрового контролю	іспит	іспит

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу «Зарубіжна література ХХ-ХХІ ст.» є розкриття закономірностей світового літературного процесу межі ХХ-ХХІ століть, з'ясування своєрідності розвитку літературного процесу різних національних літератур, поглиблення знань з теорії літератури та вміння аналізувати та інтерпретувати художні твори в контексті сучасних літературознавчих наукових тенденцій.

Завдання курсу:

Формування компетентностей у студентів освітньої програми

Мова і література (англійська):

ЗК 2 світоглядна компетенція здатність до критичного мислення й ціннісно-світоглядної реалізації особистості

ЗК 5 громадянська компетенція цінування та повага різноманітності та мультикультурності

ЗК 11 комунікативна компетенція: увага до відмінностей та впливу культури (здатність до культурної чутливості та здатності ідентифікувати і вживати різні способи спілкування з представниками інших культур).

ФК 6 літературознавча компетенція (основні тенденції розвитку і своєрідність мовно-літературного процесу, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, стилів і жанрів літератури, історії зарубіжної літератури, фольклору: література та дійсність, генезис і функція літератури, зміст і форма в літературі, критерій художності, літературний процес, літературний стиль, художній метод в літературі; образ, ідея, тема, поетичний рід, жанр, композиція, поетична мова, ритм, вірш, фоніка в їх стильовому значенні)

ФК17 літературознавчо-критична: здатність осмислювати мистецтво слова як систему систем, розуміти еволюційний шлях розвитку світового літературознавства.

3. Результати навчання за дисципліною.

ПРН 6 Знання та розуміння літературознавчих понять, основних етапів розвитку літератури, її суспільної ролі, основних етапів життєвого і творчого шляху письменників, історичних ознак понять народності літератури, художнього образу, зарубіжної художньої літератури як культурної та мовної цілісності, жанрово-стилістичних особливостей творів мовою оригіналу та ознак їх перекладів

ПРН 12 здатність досліджувати поетику оригінального і перекладного тексту, з'ясувати властивості мови літературного твору, засоби художньої виразності, жанрові різновиди, особливості образної системи, визначати стиль художнього твору та індивідуальний стиль письменника, виокремлювати змістові доміанти тексту, здійснювати власну інтерпретацію художнього твору, визначати художню своєрідність творів і творчості письменника загалом, послуговуючись системою основних понять і термінів літературознавства

ПРН 17 Здатність осмислювати мистецтво слова як систему систем, розуміти еволюційний шлях розвитку світового літературознавства

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план навчальної дисципліни для денної форми навчання

№ з/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекції	семінарських	Семестровий контроль	Самостійна робота	Модульний контроль (місяць)
<i>Змістовий модуль I. Знакові явища зарубіжної літератури кінця XX століття.</i>								
1	Метамодернізм як літературне явище			2			8	
2	Параболічність як атрибут світової літератури XX-XXI ст. Р.Бах				2			
3	Параболічність як атрибут світової літератури XX-XXI ст. П.Коельо				2			1
<i>Змістовий модуль II. Провідні тенденції розвитку зарубіжної літератури межі XX–XXI ст.</i>								
4	Інтернет і сучасний літературний процес			2				
6	Сучасні літературні тренди і прогнози			2			8	
7	Література фентезі (Дж.Р.Толкін, Дж.К.Роулінг та ін.).				2			1
Разом за навчальним планом		60		6	6	30	16	2

Тематичний план навчальної дисципліни для заочної форми навчання

№ з/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекції	семінарських	Семестровий контроль	Самостійна робота	Модульний контроль
<i>Змістовий модуль I. Знакові явища зарубіжної літератури кінця ХХ століття.</i>								
1	Метамодернізм як літературне явище			2			10	
2	Параболічність як атрибут світової літератури ХХ-ХХІ ст. Р.Бах				2		10	
<i>Змістовий модуль II. Провідні тенденції розвитку зарубіжної літератури межі ХХ-ХХІ ст.</i>								
3	Інтернет і сучасний літературний процес			2			12	
4	Література фентезі (Дж.Р.Толкін, Дж.К.Роулінг та ін.).				2		20	-
Разом за навчальним планом		60		4	4	-	52	-

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Знакові явища зарубіжної літератури кінця ХХ століття

Лекція 1. Метамодернізм як літературне явище (2 год.)

Світова література кінця ХХ – початку ХХІ століть: знакові постаті, твори, тенденції. Загальна характеристика світової літератури кінця ХХ століття: традиції і новаторство. Філософські та літературознавчі явища кінця ХХ ст. (постструктуралізм, деконструкція, герменевтика) та їхній вплив на літературний процес (на матеріалі конкретних творів). Гостра потреба в нових орієнтирах у світі глобальної непевності, недовіри й сумніву в усіх без винятку цінностях.

Нові тенденції в літературі на межі ХХ-ХХІ століть: пошук експресивних засобів виразності з метою створення своєрідного індивідуального авторського стилю. Збереження гуманізму змісту в межах незвичних формоутворень художніх творів початку ХХІ століття.

Поняття про метамодернізм у працях «Маніфест метамодернізму» («Metamodernist // Manifesto») та «Метамодернізм: короткий вступ» («Metamodernism: A Brief Introduction») Люка Тернера (Luke Turner); «Нотатки про метамодернізм» («Notes on metamodernism») Тімотеуса Вермюлена (Timotheus Vermeulen) та Робіна ван ден Аккера (Robin van den Akker).

Ключові поняття: алюзія, гіперрецептивність, гіпертекст, «нелінійне письмо», інтертекстуальність, компіляція, ремінісценція, іронічність, нонселекція, палімпсест,

пародійність, пастиш, постмодернізм (як літературно-мистецьке явище кінця ХХ – початку ХХІ ст.), різьма, симулякр.

Література:

1. Блум Г. Західний канон: книги на тлі епох / Пер. з англ. під загальною редакцією Р. Семківа / Гаролд Блум — К.: Факт, 2007. — 720 с. — (Сер. «Висока полиця»)
2. Затонский Д. Модернизм и постмодернизм: Мысли об извечном коловращении изящных и неизящных искусств: От сочинений Умберто Эко до пророка Екклесиастра / Д.В.Затонский. — Харьков: Фолио; М.: ООО "Издательство АСТ", 2000. — 255 с.
3. Ильин И. Постструктурализм, деконструктивизм, постмодернизм / И. Ильин. — М., 2006. — 256 с.
4. Ковбасенко Ю. І. Література постмодернізму: по той бік різних боків // Зарубіжна л-ра в шк. України, 2002. — № 5. — С. 2 — 12.
- Мірошниченко В. С. Метамоделізм, осциляція, інтерпеляція Культура України. Випуск 55. 2017. irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?...2...
5. Эко У. Инновация и повторение. Между эстетикой модерна и постмодерна / Умберто Эко // Философия эпохи постмодерна: Сборник переводов и рефератов; [пер. с фр: Э. Р. Усманова]. — Минск: Красико-принт, 1996.
6. Timotheus Vermeulen and Robin van den Akker. What is metamodernism? // Notes on metamodernism. — July, 15, 2010 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.metamodernism.com/2010/07/15/what-is-metamodernism/>

Семінарське заняття 1. Параболічність як атрибут світової літератури ХХ-ХХІ ст.
Р.Бах

Семінарське заняття 2. Параболічність як атрибут світової літератури ХХ-ХХІ ст.
П.Коельо

Змістовий модуль II. Провідні тенденції розвитку зарубіжної літератури межі ХХ-ХХІ ст.

Лекція 2. Інтернет і сучасний літературний процес

Нові тенденції в літературі на межі ХХ-ХХІ століть: пошук експресивних засобів виразності з метою створення своєрідного індивідуального авторського стилю. Збереження гуманізму змісту в межах незвичних формоутворень художніх творів початку ХХІ століття.

Посилена увагу до мотиву самотності, смерті (самогубства), плачу (сліз), мотив сприйняття радості буття через хаос буття, мотив хаосу і випадковостей щодо всього у світі ХХІ ст. Нові функції зазначених мотивів у літературі нового століття.

Роль і значення образу-символу Інтернету як всесвітньої Мережі як явища сучасного мобільного світу. Інтернет як величезне досягнення цивілізації і водночас руйнування будь-якої об'єктивності, як світ хаосу. Інтернет як «новий» (усесвітній) лабіринт та ілюзія керування світом. Інтерпретація реального процесу комунікації у віртуальному світі. Опозиція «реальний-віртуальний» щодо ситуацій та образів літературних творів. Створення ефекту умовності ситуації, імітації життя.

Література:

1. Астаф'єв О. Міжтекстове поле постмодернізму: теорія й історія // Філолог. семінари: Типи худож. творчості в епоху постмодернізму: реальність чи віртуальність? – К., 2002. – Вип. 5. – С. 74–80.
2. Зарубежная литература XX в.: Учебн. для вузов / Л. Г. Андреев, А. В. Карельский, Н. С. Павлова и др.; Под ред. Л. Г. Андреева. 2-е изд., испр. и доп. – М.: Высш. шк., 2004. – 559 с.
3. Ігнатенко М. Постмодерний *Homoludens* // Слово і час. – 2002. – № 6. – С.16–21.
4. Історія зарубіжної літератури XX ст. : навч. посіб. / В. І. Кузьменко, О. О. Гарачковська, М. В. Кузьменко та ін. – К. : ВЦ «Академія», 2010. – 496 с.
5. Коваль М. Постмодерністська гра в літературу, відмова від традиції чи її нова інтерпретація (на матеріалі сучасної літератури та критики США) // Молода нація: Альманах. – К.: Смолоскип, 1999. – Вип. 13. – С.183 – 192.
6. Ковбасенко Ю. І. Архіпелаг «Павич», острів «Дамаскин» // Тема. На допомогу вчителю зарубіжної літератури. - 2002. – № 4. – С. 80-126.
7. Ковбасенко Ю. І. Література постмодерну: по той бік різних боків // Заруб. л-ра в шк. Укр. – 2002. – № 5. – с. 2 – 12.
8. Козюра О. В. Феномен постмодернізму: спроба визначення естетичної функції // Заруб. л-ра в шк. Укр. – 2005. – № 6. – С.18 – 20.
9. Пахаренко Н. Світоглядно-естетичні грані постмодернізму // Укр. мова та літ. – 2005. – № 15. – С.9 – 13.
10. Семків Р. Іронічна структура : типи іронії в художній літературі / Ростислав Семків. – К. : Вид. Дім «КМ Академія», 2004. – 135 с.

Лекція 3. Сучасні літературні тренди і прогнози (2 год.)

Виникнення «великого галасу» (позитивного і негативного) навколо сучасних творів (наприклад, «Код да Вінчі» Д. Брауна). Особливості «модного» роману. Художня та релігійна символіка. Звернення до історичного матеріалу як засіб осягнення проблем сучасності. Синтез жанрів, концепція світу і концепція особистості в прозових творах початку XXI ст.

Дешифруюча функція нових творів: відверте кепкування над сприйняттям духовних і художніх традицій, пародійний характер твору. Відверте зниження «високої» проблематики і зведення її до форми популярного «бестселера».

Поява творів глибоко психологічних і змістовно насичених. Поява нового інтелектуального стилю в творах письменників початку XXI ст. Творчість видатних науковців як спроба написати «справжню» книжку і бути вислуханим і почутим.

Створення іміджу «культового письменника». Творчість сучасного польського митця, двічі доктора наук, який займається молекулярною біологією, Януша Леона Вишневецького. Дебют у літературі романом «Самотність у Мережі» («*Samotność w Sieci*» (2003). Самотність як риса характеру людини, внутрішня сутність, навіть потреба замикатися в собі, не дозволяючи світові втручатися в особисте життя.

Створення нових художніх форм, актуальність проблематики, зменшення постмодерних тенденцій в інтелектуальних творах початку століття.

«Від Інтернету до Гуттенберга»: боротьба новітньої художньої літератури за читача. Стосунки класичної літератури і масової культури (екранізації, комп'ютерні технології, «сандвіч-культура», «фанфікшн» та ін.): сучасний стан і прогнози.

Ключові поняття: «каноноборство» (в художній літературі), «модний» роман, елітарна культура, канон літературний, класична література, культовий письменник; парабола (в художній літературі).

Література:

1. Астаф'єв О. Міжтекстове поле постмодернізму: теорія й історія // Філолог. семінари: Типи худож. творчості в епоху постмодернізму: реальність чи віртуальність? – К., 2002. – Вип. 5. – с.74 – 80.
2. Зарубежная литература XX в.: Учебн. для вузов / Л. Г. Андреев, А. В. Карельский, Н. С. Павлова и др.; Под ред. Л. Г. Андреева. 2-е изд., испр. и доп. – М.: Высш. шк., 2004. – 559 с.
3. Затонский Д. Finital a ideologia, или Постмодернизм как зеркало рухнувшей «суперсистемы» // Collegium – 1997. – № 1. – с.3 – 9.
4. Ігнатенко М. Постмодерний Homoludens // Слово і час. – 2002. – № 6. – С.16 – 21.
5. Коваль М. Постмодерністська гра в літературу, відмова від традиції чи її нова інтерпретація (на матеріалі сучасної літератури та критики США) // Молода нація: Альманах. – К.: Смолоскип, 1999. – Вип.13. – с.183 – 192.
6. Ковбасенко Ю. І. Література постмодерну: по той бік різних боків // Заруб. л-ра в шк. Укр. – 2002. – № 5. – с. 2 – 12.
7. Козюра О. В. Феномен постмодернізму: спроба визначення естетичної функції // Заруб. л-ра в шк. Укр. – 2005. – № 6. – С.18 – 20.
8. Пахаренко Н. Світоглядно-естетичні грані постмодернізму // Укр. мова та літ. – 2005. – № 15. – с.9 – 13.
9. Семків Р. Постмодернізм та іронія / Типологізація нетипового // Слово і час. – 2000. – № 6. – с.6 – 12.
10. Сокол Л. Гіпертекст і постмодерністський роман // Слово і час. – 2002. – № 11. – с.76 – 80.

Семінарське заняття 3. Література фентезі (Дж.Р.Толкін, Дж.К.Роулінг та ін.). (2 год)

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№ п/п	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	3	3
2.	Відвідування семінарських занять	1	3	3
3.	Робота на семінарському занятті	10	3	30
4.	Модульна контрольна робота	25	1	25
5.	Самостійна робота	10	2	20
Максимальна кількість балів – 81, коефіцієнт – 1,35				

Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Модуль 1

Світова література на межі XX–XXI століть: традиції і новації. Філософське та літературознавче підґрунтя літератури кінця XX ст. (постструктуралізм, деконструкція, герменевтика)

Науковий і інтерпретаційний розвиток літературознавства кінця XX століття. Концепція про стиль кожного окремого художнього твору В. Виноградова; ставлення до твору як до суми прийомів, які проявляються на рівні форми і змісту одночасно (у працях представників організації ОПОЯЗ: Ю. Тинянов, В. Шкловський та інші); теорія про діалогічність мислення і мовлення М. Бахтіна; літературознавча теорія художнього стилю О. Лосева; концепція щодо своєрідності й культурологічної цілісності національних стилів як літературного контексту епохи і культури (Л. Кормич, В. Багацький, Н. Науменко); теорія структуралістського аналізу художнього тексту.

Філософська теорія герменевтики як мистецтво інтерпретації, мистецтво тлумачення тексту. «Віртуальне» спілкування між автором і тлумачем, діалогічність як принцип гуманітарного знання (Ф. Шлейєрмахер). Положення герменевтичного структуралізму: художній твір як «текст», сприйняття мистецтва як символічної діяльності (від тлумачення текстів до тлумачення людського буття).

Модуль 2

Постмодернізм як культурний та естетичний феномен, як інтернаціональний «менталітет»

Можливі тлумачення постмодернізму як явища кінця XX – початку XXI століття. Тенденції і новації у мистецтві постмодернізму: історичний, культурологічний, соціальний, психологічний тощо аспекти.

Онтологічний, гносеологічний, естетичний рівні прояву постмодернізму в кінці XX–початку XXI ст.

Пошук нових засобів зображення в літературі постмодернізму: формування читацької зацікавленості твором тощо. «Боротьба за читача» засобами постмодерного мистецтва.

Особливості поетики постмодернізму. Загальні особливості постмодерністських творів. Особливості постмодерного героя в літературі кінця XX – початку XXI ст.

Образ лабіринту як глобальний символ естетики постмодернізму (10 год.)

Неоміфологізм і містичність мистецтва межі XX–XXI століть. Лабіринт як один з ключових образів літератури XX століття. Походження і призначення образу (мотиву) лабіринту в світовій культурі.

Використання в постмодерних творах міфологічних мотивів і образів, міфопоетичних прийомів. Створення власної «моделі світу» в постмодерних творах межі XX–XXI століть.

Функції обряду ініціації в контексті розкриття ролі і значення образу (мотиву) лабіринту.

Особливості дослідження поетики митця у працях М. Бахтіна «Питання літератури та естетики» (стилістична своєрідність жанру роману, стилістичне значення різноманітних «позицій» автора у творі, важливість «відхилення» від стилістичної норми

в якийсь момент розвитку певного жанру тощо). Діалогічність мислення, мовлення як такого, а загалом і системи художнього твору.

Дослідження проблеми поетичного стилю митця в працях Д. Наливайка («Мистецтво: напрями, течії, стилі»). Спроба виділити закономірності розвитку літератури і мистецтва, що проявляються на кожному етапі появи і динаміки певного напрямку, а також виокремлення загальних стилів (канонічного, конвенційного) тощо.

Вплив праць українського науковця Д. Затонського на розвиток дослідження особливостей напрямів модернізму, постмодернізму. Книга «Модернізм і постмодернізм...» Теза Д. Затонського: «Мистецтво об'єднує "всі сторони людського буття: від тембру голосу до вміння розмірковувати, від манери рухатися до рухів душі" (стиль письменника включає в себе інформацію про епоху, світоглядні позиції автора, навіть індивідуальну манеру рухатися, думати, висловлювати свою своєрідність, що й є складовими "руху душі" (В. Маранцман). Праця О. Лосєва "Проблема художественного стиля".

Положення західних досліджень у сфері гуманітарних наук: поворот до символічних структур мови. Зв'язок проблем структури тексту із проблемами художньої творчості, психології творчості, культурології тощо. Слово, Текст як першооснова духовного і творчого розвитку особистості. Відсутність остаточно визначених категорій, станів, положень, сприйняття тексту як певного знакового комплексу (за логікою структуралістів і постструктуралістів).

Орієнтовна тематика самостійних досліджень з навчальної дисципліни «Зарубіжна література межі ХХ-ХХІ ст.»

1. Девід Лодж як письменник, викладач і науковець
2. Життя і творчість М. Павича (П. Зюскінда, Дж. Фаулза, П. Коельо, Г. Гессе, Р. Баха, Х. Кортасара, Д. Брауна, Ф. Бегбеде, Я.Л. Вишневського, Ф. Саган – за вибором студента).
3. Загадки і таємниці роману Д. Брауна «Код да Вінчі» та ін.
4. Іронія і сатира у романі В.Пелевіна «Generation П»
5. Композиційно-змістові особливості роману П. Зюскінда «Парфуми».
6. Концепція другого народження в творі «Чайка Джонатан Лівінгстон» Р. Баха.
7. Масова література початку ХХІ століття: популярні жанри, теми, проблеми, образи і символи
8. Повісті «Голубка» і «Історія пана Зоммера» П. Зюскінда як зображення духовної ізоляції сучасної особистості.
9. Поетика постмодернізму в романі «Безсмертя» М. Кундери.
10. Поетика постмодернізму в романі «Вероніка вирішує померти» П. Коельо
11. Поетика постмодернізму в романі «Диявол і синьйорита Прим» П. Коельо.
12. Поетика постмодернізму в романі «Коханка французького лейтенанта» Дж. Фаулза.
13. Поетика постмодернізму в романі М. Леві «Усе, що не було сказано».
14. Поетика постмодернізму в романі П. Коельо «Алхімік».
15. Поетика постмодернізму в романі Ф. Саган «І переповнилася чаша».
16. Поетика постмодернізму в романі Ф. Саган «Сторінки мого життя».
17. Поетика постмодернізму в творах М. Павича.
18. Поетика постмодернізму в творі А. Гавальди «Мені б хотілося, щоб мене хто-небудь де-небудь чекав».

19. Поетика постмодернізму в творі Я.Л. Вишневського «188 днів і ночей».
20. Постмодерний код у романі Я.Л. Вишневського «Самотність у Мережі».
21. Постмодерний код у творі «Ілюзії» Р. Баха.
22. Постмодерний код у творі Дж. Фаулза «Колекціонер».
23. Постмодерний код у творі У. Еко «Ім'я троянди».
24. Постмодерний код у творі Ф. Бегбеде «1, 499 €».
25. Постмодерний код у творі Я.Л. Вишневського «Бікіні».
26. Риси постмодернізму в романі Е. Лімонона «Це я – Едінка»
27. Роман Стіга Ларссона «Дівчина з тату дракона» як заклик до боротьби з расизмом та екстремізмом.
28. Російські поети-постмодерністи: єдність іронії, гумору та сатири
29. Твір «Маг» Дж. Фаулза як англійський екзистенційний роман кінця ХХ століття.
30. Тема насильства і жорстокості у романі «Дівчина з тату дракона» (2005) шведського письменника Стіга Ларссона
31. Теоретики постмодернізму (Р. Барт, Д. Дерріда, М.Фуко, У. Еко, І. Хасан, Д. Фоккема, Ж.-Ф. Ліотар)
32. Фентезі як явище літературного процесу кінця ХХ початку ХХІ ст.
33. Філософський підтекст роману В.Пелевіна «Generation П»
34. Харукі Муракамі
35. Цирк як метафора та прийом карнавалізації у романі Венко Андоновскі «Пуп землі».

Критерії оцінювання самостійної роботи

№ п/п	Критерії	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Визначення наукового поняття, яке досліджується	1 бал
2.	Добір достатньої кількості цитат та дотримання правил їх оформлення	1 бал
3.	Критичний аналіз суті та змісту художніх творів. Виклад цитат у логічній послідовності.	4 бали
4.	Базові уявлення про загальні властивості літератури як мистецтва слова, про закони побудови художнього твору, літературні стилі.	2 бали
5.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (назва, план, основна частина, висновки, список використаних джерел)	2 бали
Разом		10 балів

6.3 Форми проведення модульного контролю.

Модульний контроль проводиться за допомогою контрольної роботи, що складається з тестування і розгорнутих відповідей на запитання. Максимальна оцінка 25 балів.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Семестровий контроль з дисципліни проводиться відповідно до робочого навчального плану у вигляді вирахування максимальної суми балів в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою, та письмового іспиту. Під час встановлення суми балів враховується засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу з 3 кредитних модулів і оцінюється на підставі РСО за результатами поточного контролю (поточного опитування, виконання самостійної роботи, робіт на практичних заняттях тощо) протягом семестру (див. 6.1). Відповідь за білетами для письмового іспиту оцінюється за критеріями. У білеті два запитання (2×20 балів).

Критерії оцінювання семестрового контролю

№ п/п	Критерії	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Формулювання основних тез, що розкривають сутність питання	10 балів
2.	Добір достатньої кількості аргументів для підтвердження тези	10 балів
3.	Критичний аналіз суті та змісту художніх творів. Виклад цитат у логічній послідовності.	10 балів
4.	Базові уявлення про загальні властивості літератури як мистецтва слова, про закони побудови художнього твору, літературні стилі.	5 балів
5.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (назва, план, основна частина, висновки)	5 балів
	Разом	40 балів

6.5 Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

- ✓ 1. Світова література кінця ХХ – початку ХХІ століть: знакові постаті, твори, тенденції
2. Філософські та літературознавчі явища кінця ХХ ст. (постструктуралізм, деконструкція, герменевтика) та їхній вплив на літературний процес (на матеріалі конкретних творів).
- ✓ 3. Взаємовпливи елітарної та масової літератури на літератури наприкінці ХХ – на початку ХХІ століть (на матеріалі конкретних творів).
- ✓ 4. Естетика та функції інтертекстуальності в художній літературі кн. ХХ – поч. ХХІ століть (на матеріалі конкретних творів).
- ✓ 5. Характерні ознаки літератури постмодернізму («гра» з текстом і читачем, інтертекстуальність, іронічність, колажування, «віртуальний історизм», реалізація можливостей гіпертексту та ін.) та їхнє втілення в конкретних творах.
- ✓ 6. Образ лабіринту як символ естетики та модель світобудови у літературі постмодернізму (на матеріалі конкретних творів).
7. Неоміфологізм і художня література кінця ХХ – початку ХХІ століть (на матеріалі конкретних творів).
- ✓ 8. «Лабіринт» – «різома» – «Інтернет» як текстотворчі моделі літератури постмодернізму (на матеріалі конкретних творів).
- ✓ 9. Інтертекстуальність та інтелектуалізм новелістики Х.-Л. Борхеса (на матеріалі новели «Дім Астеріона» або ін.).
10. Руйнація традиційного сюжету, пародійна «гра» з героєм, читачем, чужими текстами в творах постмодерністів.

11. Збереження гуманізму змісту в межах незвичних формоутворень художніх текстів кінця XX – початку XXI століття (на матеріалі творів М. Павича або ін.).
12. Роль і значення образу-символу Інтернету у творах митців кінця XX – початку XXI століття (на матеріалі роману Я. Л. Вишневецького «Самотність у Мережі» або ін. творів).
13. Функції інтертекстуальності у повісті П. Зюскінда «Запахи. Історія одного вбивці».
14. Специфіка застосування прийому «гри» та багаторівнева організація тексту в романі Дж. Фаулза «Маг».
15. Поліваріативність філософсько-естетичних інтерпретацій твору П. Коельо «Алхімік».
16. Особливості інтерпретації авторської концепції в повісті-притчі Р. Баха «Чайка Джонатан Лівінгстон».
17. Ідейно-естетичні функції інтертекстуального поля роману У. Еко «Ім'я троянди».
18. «Магічний реалізм» і творчість Г. Гарсія Маркеса (на матеріалі роману «Сто років самотності» або інших творів).
19. Твір літератури постмодернізму як гіпертекст (на матеріалі творів М. Павича «Дамаскин», «Скляний равлик» або ін.).
20. Причини, хід і результати «міксування» жанрів і стилів світової літератури у творах Д. Брауна, У. Еко, П. Зюскінда, К. Р. Сафона або ін. письменників.
21. Іронічність («чорний гумор») як атрибут літератури постмодернізму (на матеріалі роману К. Кізі «Політ над гніздом зозулі»).
22. Інакомовлення та параболічність як атрибут світової літератури кінця XX – початку XXI століття (на матеріалі творів М. Павича, Р. Баха, Дж. Барнса або ін.).
23. Провідні риси постмодерністської естетики та їхнє втілення у епічних творах.
24. Провідні риси постмодерністської естетики та їхнє втілення у ліричних творах (на матеріалі текстів В. Шимборської, Й. Бродського, Д. Пригова та ін.).
25. Провідні риси постмодерністської естетики та їхнє втілення у драматичних творах (на матеріалі текстів Т. Стоппарда або ін.).
26. Фентезі як явище сучасної літератури та культури: характерні риси та секрети популярності (Дж. Р. Толкін, Дж. К. Роулінг та ін.).
27. Проблема літературного канону та «каноноборства» і її вплив на сучасний літературний процес (постколоніальна критика, гендерні студії та ін.).
28. Стосунки класичної літератури і масової культури (екранізації, комп'ютерні технології, «сандвіч-культура», «фанфікшн» та ін.): сучасний стан і прогнози.
29. Зарубіжна і українська література кінця XX – початку XXI століття.
30. «Мейнстрими» художньо-естетичної ситуації та літератури кінця XX – початку XXI століть: у пошуках нового та втраченого.

6.6 Порядок переведення рейтингових показників успішності у оцінки ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за сто-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни «Зарубіжна література XX-XXI ст.»
для денної форми навчання

60 год: 6 год лекцій, 6 год практичних занять, 2 год мк, 16 год самостійна робота, іспит

Модулі	Змістовий модуль II			
Назва модуля	Знакові явища зарубіжної літератури кінця XX століття		Провідні тенденції розвитку зарубіжної літератури межі XX-XXI ст.	
Кількість балів за семестр	81 бал			
Лекції	1	2	3	4
Теми лекцій	Метамодернізм як літературне явище (1 бал)		Інтернет і сучасний літературний процес (1 бал)	Сучасні літературні тренди і прогнози (1бал)
Теми семінарських занять	Параболічність як атрибут світової літератури XX-XXI ст. Р.Бах (1+10 балів)	Параболічність як атрибут світової літератури XX-XXI ст. П.Коельо (1+10 балів)		Література фентезі (Дж.Р.Толкін, Дж.К.Роулінг та ін.) (1+10 балів)
Самостійна робота	Самостійна робота – 20 балів			
Види поточного контролю	МКР- 25 балів			
Підсумковий контроль	Максимальна кількість балів – 81, коефіцієнт – 1,35 Іспит – макс. 40 балів			

8. Рекомендовані джерела

Основні:

1. Блум Г. Західний канон: книги на тлі епох / Пер. з англ. під загальною редакцією Р. Семківа / Гаролд Блум — К.: Факт, 2007. — 720 с. — (Сер. «Висока полиця»)
2. Затонский Д. Модернизм и постмодернизм: Мысли об извечном коловращении изящных и неизящных искусств: От сочинений Умберто Эко до пророка Екклесиастра / Д.В.Затонский. — Харьков: Фолио; М.: ООО «Издательство АСТ», 2000. — 255 с.
3. Ильин И. Постструктурализм, деконструктивизм, постмодернизм / И. Ильин. — М., 2006. — 256 с.
4. Ковбасенко Ю. І. Література постмодернізму: по той бік різних боків // Зарубіжна л-ра в шк. України, 2002. — № 5. — С. 2 — 12.
5. Лиотар Ж.-Ф. Состояние постмодерна / Жан-Франсуа Лиотар ; [пер. с франц. Н. А. Шматко]. — М. : Институт экспериментальной социологии, СПб. : Алетейя, 2008. — 160 с.
6. Маньковская Н.Б. Эстетика постмодернизма / Надежда Маньковская. — СПб.: Алетейя, 2000. — 334 с.
7. ЕНК «Зарубіжна література ХХ-ХХ ст.» <http://e-learning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=2233>

Додаткові:

8. Бахтин М. Вопросы литературы и эстетики. — М.: Художественная литература, 1975. — 502 с.
9. Бондарева О.С. Міф і драма у новітньому літературному контексті: поновлення структурного зв'язку через жанрове моделювання. Монографія. — К.: Четверта хвиля, 2006. — 512 с.
10. Борев Ю. Эстетика. Теория литературы: Энциклопедический словарь терминов / Ю.Б. Борев. — М.: ООО «Издательство Астрель»: ООО «Издательство АСТ», 2003. — 575, [1] с.
11. Денисова Т. Н. Феномен постмодернізму: Контури й орієнтири / Тамара Денисова // Слово і час. — 1995. — № 2. — С. 18–27.
12. Енциклопедія постмодернізму / [ред. Ч. Е. Вінквіст, В. Е. Тейлор; пер. з англ. Віктор Шовкун]. — К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2003. — 503 с.
13. Ковбасенко Ю. І. Антична література : навчальний посібник. — Вид. 4-ге, перероб. і доповн. / Юрій Іванович Ковбасенко: — К.: КУБГ, 2015. — 256 с.
14. Ковбасенко Ю. І. «Сини вічності і слави» : мотив “exegi monumentum” у творчості В. Шекспіра та його наступників / Юрій Іванович Ковбасенко // Ренесансні студії / гол. ред. Торкут Н. М. — Запоріжжя : Класичний приватний університет, 2016. — Вип. 25-26. — С. 188-201
15. Ковбасенко Ю. Архіпелаг “Павич”, острів “Дамаскин” // Тема. На допомогу вчителю зарубіжної літератури, 2002. — № 4. — С. 80-126.
16. Мегела І. Ейдоси літературознавчого дискурсу : монографія / Іван Петрович Мегела. — К.: Либідь, 2016. — 408 с.
17. Сокол Л. Гіпертекст і постмодерністський роман // Слово і час. — 2002. — № 11. — С. 76-80.

18. Hassan I. *The Dismemberment of Orpheus*. – Madison, Wis: The Univ. of Wisconsin Press, 1982. – xv, 315 p.
19. Jenks C. *Death of Modern Architecture / Charles Jenks // From Modernism to Postmodernism : [An Anthology / ed. by Lawrence E. Cahoon]*. – Malden, Mass; Oxford : Blackwell Publishing, 2003. – P. 457-464.
20. Kubler G. *The Shape of Time. Remarks on the History of Things*. – New Haven, 1962.